C/2024/2101

26.3.2024

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta”

(COM(2023) 533 final – 2023/0323 (COD))

(C/2024/2101)

Esittelijät: **Panagiotis GKOFAS**

Alena MASTANTUONO

Angelo PAGLIARA

Lausuntopyyntö	Euroopan unionin neuvosto, 6.10.2023
	Euroopan parlamentti, 2.10.2023
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 ja 304 artikla
Vastaava jaosto	sisämarkkinat, tuotanto ja kulutus
Hyväksyminen jaostossa	20.12.2023
Hyväksyminen täysistunnossa	17.1.2024
Täysistunnon numero	584
Äänestystulos	
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	215/14/8

1. **Päätelmät ja suositukset**

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) suhtautuu myönteisesti komission tiedonantoon pk-yritysten apupaketista. Se on myös tyytyväinen komission aikomukseen jatkaa maksuviivästysten torjumista. Ajoissa maksaminen edistää terveempää talousympäristöä ja palvelee sisämarkkinoiden syventämisen strategista tavoitetta. Komitea on kuitenkin huolissaan siitä, että nykyisen direktiivin muuttaminen asetukseksi saattaa rajoittaa jäsenvaltioiden ja liiketoimintaympäristön joustavuutta aikana, jolloin EU:ssa puhaltaa vastatuulia eri suunnilta. Komitea kehottaa arvioimaan tarkemmin ehdotettuja toimenpiteitä sekä panemaan ne täytäntöön oikeasuhteisesti ja räätälöidysti.

1.2 ETSK toteaa, että maksuviivästyskulttuurin yleisyys vaihtelee huomattavasti eri aloilla ja eri jäsenvaltioissa. Komitea tunnistaa myös kaksi suurta maksuviivästyksiin liittyvää yleistä ongelmaa, joista ensimmäinen on nykyisten sääntöjen täytäntöönpanon valvonta ja toinen viranomaisten maksuviivästykset nykyisessä direktiivissä säädetystä 60 päivän aikarajasta huolimatta. Julkinen sektori maksaa laskunsa keskimäärin 13 päivää myöhemmin kuin yritykset, joilla ei ole rajoitusta maksuajassa. ETSK kehottaakin viranomaisia näyttämään esimerkkiä ja noudattamaan voimassa olevia sääntöjä.

1.3 Pitkälliset ja kalliit oikeudenkäynnit eräissä EU:n jäsenvaltioissa ja pelko liikesuhteiden vahingoittumisesta estävät velkojia perimästä saataviaan tuomioistuinten kautta. On tarpeen hyödyntää paremmin digitaalisia välineitä ja edistää finanssiosaamista ja muiden takeiden (kuten pankkitakuut, ostohinnan maksaminen vakuutena tai pidättämisoikeus) käyttöä sekä vaihtoehtoisia tapoja ratkaista riitoja.

1.4 ETSK katsoo, että kansallisten täytäntöönpanoelinten perustamisesta voi olla hyötyä, mutta korostaa, että niiden on toimittava puolueettomasti ja taattava mahdollisimman suuri luottamuksellisuus käsitellessään sekä yritysten että viranomaisten kaupallisesti arkaluonteisia tietoja, eikä muita raportointivelvoitteita tule asettaa.

1.5 ETSK kannattaa finanssiosaamista edistävien ohjelmien kehittämistä yhteistyössä kansallisten viranomaisten, pankkialan, eurooppalaisten virastojen ja elinten (esim. ESBA, EKP) sekä elinkeinoelämän järjestöjen kanssa. Työmarkkinaosapuolten ja kauppakamarien ohella myös julkiset palvelut tai virastot voisivat tarjota finanssiosaamista ja maksuviivästyksiä koskevia neuvontapalveluja ilman, että niihin sovellettaisiin valtiontukisääntelyä.

1.6 Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä maksuviivästyksiin eurooppalaisten yritysten ja kolmansien maiden tahojen välissä liiketoimissa.

1.7 Asetuksen täytäntöönpanoa arvioivassa kertomuksessa olisi otettava huomioon ETSK:n, työmarkkinaosapuolten ja kauppakamarien yhteistyössä muiden lainsäätäjien kanssa tekemät arvioinnit ja raportit.

2. **Taustaa**

2.1 Komissio julkaisi syyskuussa 2023 pk-yritysten avustuspaketin, johon sisältyi ehdotus maksuviivästysasetukseksi, ehdotus direktiiviksi pk-yritysten verotuksen yksinkertaistamisesta sekä joukko toimenpiteitä pk-yritysten suorituskyvyn parantamiseksi. Painopisteinä ovat paremman sääntelyn agendan, rahoituksen saannin ja työvoiman osaamisen parantaminen sekä muut tukimekanismit.

2.2 Pakettiin sisältyy myös maksuviivästysdirektiiviä koskevan oikeudellisen kehyksen tarkistaminen, jotta voidaan korjata EU:n nykyisestä lainsäädännöstä johtuvat puutteet. Komission toimilla pyritään erityisesti korjaamaan ennaltaehkäisevien toimenpiteiden puuttuminen, tehostamaan maksuviivästysmekanismin täytäntöönpanon valvontaa, asettamaan enimmäismaksuaika ja lisäämään pk-yritysten mahdollisuuksia oikeussuojakeinojen käyttöön.

2.3 Intrumin vuoden 2023 maksutaparaportin mukaan yritysten välisissä liiketoimissa maksuajaksi on asetettu keskimäärin 41 päivää ja keskimääräinen tosiasiallinen maksuaika on 56 päivää. Julkisella sektorilla keskimääräiseksi maksuajaksi on asetettu 52 päivää ja keskimääräinen tosiasiallinen maksuaika 69 päivää.

2.4 Vaikka rahoituksen saatavuus vaihtelee jäsenvaltioittain ([1]), se on edelleen merkittävä taakka talouksille ja yrityksille, joilla on rakenteellisia puutteita ja/tai jotka ovat alttiimpia talouskriiseille.

2.5 Pankkialan korkojen maailmanlaajuinen nousu on johtanut erityisesti investointiohjelmia toteuttavien yritysten ja pk-yritysten maksuvalmiusongelmien kierteeseen. Nimelliskorkojen nousun lisäksi myös korkoerot vaikuttavat vääristävästi yritysten, etenkin pk-yritysten suorituskykyyn.

3. **Yleisiä huomioita ehdotuksesta asetukseksi maksuviivästysten torjumisesta**

3.1 Korkeiden energia- ja raaka-ainekustannusten sekä taloudellisen toiminnan ylläpitämiseksi covid-19-pandemian aikana tarvittujen lainojen takaisinmaksun yhteisvaikutus muutti radikaalisti maksujen täsmällisen suorittamisen merkitystä erityisesti eurooppalaisten pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kannalta. Viranomaiset ja suuret yritykset voivat eriyttää asiakas- ja toimittajakuntaansa, mutta pk-yritysten asiakkaiden, rahoituksen ja varantojen määrä on rajallinen, ja ne toimivat pääasiassa alueellisella ja paikallisella tasolla. Osapuolten neuvotteluvoiman erot ovat kuitenkin vain yksi syy maksuviivästysten taustalla: nykyisten sääntöjen tehoton täytäntöönpano on merkittävä este velkojille, jotka yleensä jättävät oikeuksiaan käyttämättä säilyttääkseen liikesuhteensa velallisen kanssa.

3.2 Tilannetta ovat pahentaneet entisestään poikkeuksellisen korkea inflaatio ja siitä johtuva korkojen nousu, mikä heikentää investointeja. Maksuehdot heikkenevät talousmyllerrysten aikana, koska yritysten on turvattava kassavirtansa ja varansa. Toisin kuin suurilla yrityksillä, pk-yrityksillä on rajalliset mahdollisuudet saada pankkilainoja ([2]), minkä vuoksi maksuviivästykset toimivat joillakin yrityksillä väliaikaisena rahoituslähteenä ja auttavat niitä selviytymään likviditeettivajeesta. ETSK kannattaakin komission aikomusta parantaa kassavirtojen ennustettavuutta, mutta on huolissaan komission ehdottamasta ratkaisusta.

3.3 ETSK toteaa, että maksuviivästysten heijastusvaikutus ei kohdistu ainoastaan yritysten päivittäisen toiminnan sujuvuuteen. Maksuviivästysten kulttuuri, jonka yleisyys vaihtelee EU:ssa ja eri aloilla, haittaa myös yritysten pitkän aikavälin investointisuunnittelua.

([1]) Euroopan keskuspankki, *Survey on the Access to Finance of Enterprises in the euro area* – lokakuu 2022 – maaliskuu 2023.
([2]) *Delay now, pay later – why SMEs must not put off investing in innovation and greening*, oecdcogito.blog.

3.4 Vaikutustenarvioinnissaan ([3]) komissio toteaa, että maksuviivästysten sosiaalisia vaikutuksia ei ole mahdollista arvioida määrällisesti. Tällainen käytäntö on kuitenkin haitallinen pienyrittäjille, heidän perheilleen ja työntekijöilleen, millä on vakavia seurauksia palvelujen, vuokrien ja lainojen maksun sekä moraalin ja tuottavuuden kannalta. Lisäksi vuonna 2022 Intrumin kyselyyn vastanneista yrityksistä 47 prosenttia totesi, että nopeampi maksaminen auttaisi niitä palkkaamaan lisää työntekijöitä ([4]).

3.5 Sen jälkeen, kun maksuviivästysdirektiivi (direktiivi 2000/35/EY) hyväksyttiin vuonna 2000 ja sitä tarkistettiin ensimmäisen kerran direktiivillä 2011/7/EU, on saatu yhä selkeämpää näyttöä kohtuuttomista maksukäytännöistä kaikkien asianomaisten toimijoiden (viranomaiset, suuryritykset ja pk-yritykset) keskuudessa, mutta erityisesti viranomaisten yrityksille suorittamien maksujen tapauksessa ([5]).

3.6 ETSK toteaa, että nykyinen direktiivi 2011/7/EU on yleisesti ottaen osoittautunut vuosien mittaan toimivaksi. Se on auttanut parantamaan huomattavasti maksukäyttäytymistä, lisäämään tietoisuutta asiasta ja takaamaan oikeudenmukaisemman liiketoimintaympäristön. Maksuviivästyksiä esiintyy kuitenkin edelleen, ja ETSK tunnustaa tehokkaiden toimien tarpeen. ETSK katsookin aiheelliseksi tutkia vaihtoehtoja täytäntöönpanon tehostamiseksi ja maksukulttuurin parantamiseksi. Muiden sääntelymuutosten tapaan asiaa olisi kuitenkin lähestyttävä harkitusti erityisesti yksityisoikeuden sääntöjen osalta.

3.7 Tänä vuonna keskimääräinen tarjottu maksuaika on yritysten välisissä liiketoimissa 41 päivää ja julkisella sektorilla 52 päivää. Yritysten välisissä liiketoimissa tosiasiallinen maksuaika on 56 päivää eli kolme päivää enemmän kuin viime vuonna, mikä on edelleen paljon lyhyempi kuin julkisen sektorin tosiasiallinen maksuaika, joka on 69 päivää. Tämä on selvä osoitus siitä, että ongelmana on sovittujen maksuehtojen noudattaminen eikä niinkään asetetun maksuajan pituus. ETSK katsookin, että komissio pyrkii ehdotuksellaan puuttumaan ennemminkin pitkiin maksuaikoihin kuin maksuviivästyksiin esittämällä liian rajoittavia toimenpiteitä sen sijaan, että parannettaisiin nykyistä täytäntöönpanokehystä tehokkaammilla säännöillä.

3.8 ETSK korostaa, että maksuviivästysten yleisyys vaihtelee suuresti sekä jäsenvaltioiden että alojen välillä ([6]). Komission olisi sen vuoksi pitänyt arvioida tarkemmin mahdollisuutta muuttaa nykyistä direktiiviä, ja suurempien muutosten tapauksessa sen olisi pikemminkin pitänyt valita tarkistettu direktiivi (ns. uudelleenlaatiminen). Tämä estäisi sen, että vaikutukset kohdistuvat kaikkiin tahoihin koosta ja voimatasapainosta riippumatta. Pk-yritysten tilannetta on helpotettava, ja uusilla säännöillä olisi pyrittävä luomaan niille oikeudenmukaisempi toimintaympäristö. Käytännössä ehdotetut säännöt kuitenkin vievät pk-yrityksiltä joustovaran, jota ne tarvitsevat liikekumppaneiltaan, ja asettavat niille tarpeettoman tiukkoja ehtoja.

3.9 Komission toimet maksujen täsmällisen suorittamisen edistämiseksi eivät saisi vaarantaa sopimusneuvottelujen osapuolten mahdollisuutta sopia pidemmistä maksuajoista. ETSK korostaakin joustavien neuvottelujen merkitystä maksuehtoja vahvistettaessa ja esittää vakavia huolia komission ehdotukseen liittyen. Ehdotettu 30 päivän yläraja poistaa käytännössä yritysten välisen sopimusvapauden. Huolimatta yritysten nykyisestä joustavuudesta, eli vapaudesta neuvotella maksuajasta, ne suorittavat maksut huomattavasti nopeammin kuin julkinen sektori, jonka enimmäismaksuajaksi on asetettu 60 päivää. Puuttuminen sopimusvapauteen ei vaikuta perustellulta, ja se olisi suhteetonta realistisesti odotettaviin hyötyihin nähden.

3.10 ETSK viittaa komission järjestämän avoimen julkisen kuulemisen tuloksiin ([7]), joissa todetaan selvästi, että maksuehtoja koskevien nykyisten sääntöjen säilyttäminen on suosituin vaihtoehto vastaajien keskuudessa (29 prosenttia vastaajista). Lisäksi useat sidosryhmät valitsivat tarjolla olevista vastauksista ”muut vaihtoehdot” ja tarkensivat vastustavansa sopimusvapauden rajoittamista. Lopuksi ETSK muistuttaa esiin nostetun kysymyksen ratkaisevan tärkeästä luonteesta ja viittaa Euroopan parlamentin heinäkuussa 2023 antamaan päätöslauselmaan pk-yritysunionin tilanteesta, jossa se korosti, että on tärkeää ”puuttua maksuviivästyksiin [– –] samalla kun varmistetaan tasapainoinen lähestymistapa, jolla säilytetään sopimusvapaus” ([8]).

3.11 ETSK on samaa mieltä siitä, että tavaroiden tai palvelujen tarkastus- tai hyväksymismenettely saa kestää enintään 30 päivää tavaroiden tai palvelujen vastaanottamisesta. Komitea korostaa kuitenkin, että tämä aiheuttaa ongelmia joillekin yrittäjille tavaroiden teknisten ominaisuuksien vuoksi. Alakohtaista lähestymistapaa on seurattava huolellisesti joihinkin talouden aloihin kohdistuvat epäsymmetriset vaikutukset huomioon ottaen.

([3]) SWD(2023) 314 final, vaikutustenarviointi, kohta 227, s. 58.
([4]) Intrum 2022 – *Annual and Sustainability Report 2022: Long-term credit management for a sound economy.*
([5]) Kuten Euroopan komissio on raportoinut, joissakin jäsenvaltioissa viranomaisilla menee keskimäärin 100 päivää laskujensa maksamiseen, ja pisimmät ajat voivat olla huomattavasti tätä enemmän: *Late payment: Commission refers Italy to Court of Justice for failing to ensure suppliers are paid on time.*
([6]) Komission laatimassa pk-yritysten suorituskyvyn tarkastelukertomuksessa korostetaan, että maksuviivästysdirektiivin nykyisten sääntöjen täytäntöönpanossa on suuria eroja eri jäsenvaltioiden välillä ja että maksuviivästyksistä on kehittymässä ilmainen rahoitusmuoto. *Annual Report on European SMEs 2022/2023*.
([7]) Maksuviivästykset – EU:n sääntöjen päivittäminen.
([8]) TA(2023)0294.

3.12 ETSK toteaa, että yksi nykyisen direktiivin suurimmista puutteista on, että käsitettä ”selvästi kohtuuton” ei ole määritelty selkeästi, ja se, että määritelmän tulkinta jää tuomioistuinten varaan. Moniselitteinen säännös on vuosien mittaan herättänyt huolta, koska se on jättänyt yrityksille mahdollisuuden poiketa 30 päivän ”viiteajasta”, joka voidaan pidentää yli 60 kalenteripäivään yritysten välillä. ETSK panee merkille komission aikomuksen korvata tämä järjestely luettelolla ehdotetun asetuksen 9 artiklan mukaisista pätemättömistä menettelyistä.

3.13 Oikeudellisesta näkökulmasta 9 artiklaa ei kuitenkaan voida panna täytäntöön. Tämä johtuu siitä, että menettelyjä ei pystytä toteamaan pätemättömiksi sen perusteella, että ”viivästytetään tahallisesti laskun lähettämistä tai estetään se” (9 artiklan 1 kohdan d alakohta). Lisäksi ETSK katsoo kohdan 3.9 mukaisesti, että viittaukset maksuaikoihin yritysten välisissä liiketoimissa olisi poistettava 9 artiklan 1 kohdan a alakohdasta, koska tästä olisi sovittava yksinomaan sopimuspuolten kesken.

3.14 ETSK katsoo, että kansallisten täytäntöönpanoelinten perustamisesta on hyötyä, mutta on ratkaisevan tärkeää varmistaa, että ne toimivat moitteettomasti ja tehokkaasti. Täytäntöönpanoelinten on siis toimittava puolueettomasti ja riippumattomasti ja taattava mahdollisimman suuri luottamuksellisuus käsitellessään sekä yritysten että viranomaisten kaupallisesti arkaluonteisia tietoja. Kansalliset viranomaiset eivät ole toistaiseksi kyenneet varmistamaan, että täytäntöönpanomekanismit toimivat asianmukaisesti, etenkään viranomaisten ja yritysten välisissä liiketoimissa. Koska on näyttöä siitä, että julkisen sektorin maksut yrityksille viivästyvät jatkuvasti, ETSK on huolissaan julkisten viranomaisten valmiuksista valvoa, että muut samaan rakenteeseen kuuluvat viranomaiset noudattavat sääntöjä.

3.15 Monet yhteisötalouden yritykset kuuluvat niihin talouden toimijoihin, jotka kärsivät merkittävästi viranomaisten maksuviivästyksistä. Ongelma suuruus käy ilmi, kun otetaan huomioon, että monissa tapauksissa sosiaalihuolto- ja koulutuspalveluja tarjoavien yhteisötalouden yritysten ainoana asiakkaana on julkinen sektori. Tällaisille yrityksille ei ole olemassa yksityisiä markkinoita, joten ne ovat erityisen haavoittuvassa asemassa, sillä niillä ei ole vaihtoehtoja julkisille hankinnoille.

3.16 Maksuviivästykset ovatkin yksi tekijöistä, jotka jarruttavat pk-yritysten osallistumista julkisiin hankintoihin. Komission esittämä näyttö viittaa siihen, että viranomaiset eivät suorita maksuja täsmällisesti. ETSK suhtautuukin myönteisesti ehdotettuun 30 päivän maksuaikaan viranomaisten ja yritysten välisissä liiketoimissa. Viranomaisten olisi näytettävä esimerkkiä yritysten keskeisinä kumppaneina. Uudessa asetuksessa ehdotetaan, että julkisten rakennustöiden alihankkijoiden suojelua parannetaan vaatimalla urakoitsijoita toimittamaan hankintaviranomaisille (tai -tahoille) todisteet maksuista, jotka ne ovat suorittaneet välittömille alihankkijoilleen. Tällä on valtava vaikutus toimittajiin, jotka käyttävät hankintaviranomaisen suorittamia maksuja maksaakseen alihankkijoille.

3.17 ETSK kannustaa lainsäätäjiä harkitsemaan vaihtoehtoisia tapoja varmistaa maksujen täsmällinen suorittaminen alihankkijoille, kun tehdään muita kuin 4 artiklassa tarkoitettuja hankintasopimuksia. Toimeksisaajan velvoittaminen maksamaan välittömille alihankkijoilleen ennen maksupyynnön esittämistä tai sen yhteydessä on vastoin tavoitetta varmistaa, että kaikki arvoketjuun osallistuvat saavat maksut ajassa, joka mahdollistaa terveen kassavirran. Kuten komission ehdotuksessa todetaan, on riskialtista vaatia toimeksisaajaa vastaamaan työn ennakkorahoituksesta. Jotta voidaan taata, että alihankkijat saavat maksut ilman viivästyksiä, ETSK suosittaa, että päätoimeksisaaja toimittaa vaaditun vakuutuksen kuukauden kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut maksun viranomaisilta. Vakuutuksessa on vahvistettava, että alihankkijoille on suoritettu maksut 30 päivän kuluessa siitä, kun päätoimeksisaaja on saanut maksun viranomaisilta.

3.18 Ehdotuksen 5 ja 6 artiklaan sisältyvät uudet säännökset, jotka perustuvat nykyisen direktiivin 3 ja 4 artiklaan, ovat askel kohti täsmällisesti suoritettujen maksujen kulttuuria. Kohtuuttomiin maksukäytäntöihin kuuluu usein perusteeton viivästyskorosta luopuminen, kunhan erääntynyt määrä maksetaan. Kun viivästyskorko erääntyy automaattisesti, velallisia kannustetaan noudattamaan sopimuksessa asetettuja määräaikoja. Asetuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaan ”velkoja ei voi luopua oikeudestaan saada viivästyskorkoa”. Vaikka ETSK ymmärtää tavoitteen kannustaa pk-yrityksiä vaatimaan viivästyskorkojen maksamista, on myös huolestuttavaa, että se, että evätään mahdollisuus luopua tällaisesta oikeudesta, saattaisi aiheuttaa vaikeuksia pk-yrityksille velallisina.

3.19 ETSK katsoo, että ehdotetussa uudessa 50 euron kiinteässä korvauksessa olisi otettava huomioon oikeasuhteisuus liiketoimen määrään nähden.

3.20 ETSK kannattaa komission jäsenvaltioille esittämää kehotusta kannustaa pk-yrityksiä käyttämään digitaalisia välineitä maksujen täsmällisen suorittamisen ja luotonhallintaa koskevan koulutuksen hankkimisen helpottamiseksi. Koska pk-yritysten finanssi- ja digiosaaminen on usein heikkoa, jäsenvaltioiden olisi tehostettava yhteistyötä työmarkkinaosapuolten sekä kauppa- ja teollisuuskamarien kanssa parhaiden käytäntöjen keräämiseksi ja yritysten ja niiden työntekijöiden kouluttamiseksi tässä asiassa. Tällaiseen koulutukseen saatavilla olevien taloudellisten resurssien rajallisuus huomioon ottaen liike-elämän järjestöille olisi tarjottava tukea ja keinoja kouluttaa yrityksiä näissä asioissa. Tätä ei pitäisi katsoa valtiontueksi.

3.21 ETSK kannattaa varauksetta 16 artiklaa ja korostaa, että on tärkeää minimoida olemassa olevat esteet, kuten velallisia vastaan käynnistettävien oikeudellisten menettelyjen monimutkaisuus. Koska oikeudenkäyntimenettelyt ovat pitkiä ja kalliita, jäsenvaltioiden olisi kannustettava osapuolia vapaaehtoiseen sovitteluun ja muihin vapaaehtoisen vaihtoehtoisen riidanratkaisun muotoihin maksuriitojen nopeaksi ratkaisemiseksi.

4. **Erityistä**

4.1 ETSK toteaa myös, että komission tavoitteena tulisi olla sähköistä laskutusta ja sähköisiä siirtoja koskevien vapaaehtoisten prosessien järjestelmällinen käyttöönotto, jotta voidaan taata parempi oikeusvarmuus digitaalisen todistusaineiston avulla. Kun otetaan huomioon pk-yritysten nykyinen epävarma taloudellinen ympäristö, komission ja jäsenvaltioiden olisi kuitenkin tuettava ja helpotettava digitaalisten maksukäytäntöjen käyttöönottoa. Lisäksi niiden käyttöönoton on oltava mahdollista kaikille yrityksille. ETSK suosittaa vaiheittaista käyttöönottoa sen varmistamiseksi, että pk-yrityksillä on aikaa hankkia osaamista ja tarvittavat varat käyttääkseen näitä välineitä.

4.2 ETSK suhtautuu myönteisesti komission pyrkimykseen puuttua maksuviivästyksiä koskevien virallisten tietojen puutteeseen Euroopassa ja huomauttaa, että on tarpeen vaihtaa hyviä käytäntöjä Euroopan tasolla vahvistamalla EU:n maksuviivästysten seurantakeskuksen roolia. ETSK katsoo myös, että seurantakeskuksen on kerättävä jäsenvaltioiden säännöllisesti tuottamaa tietoa yhteistyössä kansallisten täytäntöönpanoelinten (tai muiden toimivaltaisten viranomaisten) sekä yksityisten riippumattomien tutkimuskeskusten kanssa arvioidakseen asetuksen tehokkuutta. Tämä ei saa missään tapauksessa aiheuttaa yrityksille uusia raportointivelvoitteita.

4.3 ETSK korostaa ehdotuksen ulkoista ulottuvuutta. Maksuehtoja koskevat tiukat vaatimukset voivat vaikuttaa liiketoimiin sisämarkkinoilla ja siirtää liiketoimintaa EU:n ulkopuolelle, koska on houkuttelevampaa käyttää kolmansien maiden toimittajia, jotka voivat hyväksyä pidempiä maksuaikoja. Tämä voi olla mahdollinen uhka Euroopan kilpailukyvylle, ja sitä olisi vältettävä.

4.4 ETSK on samaa mieltä siitä, että liiketoimiin, jotka lankeavat maksettaviksi asetuksen voimaantulopäivän jälkeen, olisi sovellettava sen säännöksiä. Säännöstä olisi kuitenkin sovellettava vain, jos asianomainen sopimus on tehty asetuksen voimaantulopäivän jälkeen. ETSK pitää tätä tarpeellisena, jotta sekä yrityksille että viranomaisille voidaan taata vakaa siirtymä nykyisestä oikeudellisesta kehyksestä asetuksessa ehdotettuun kehykseen.

4.5 Julkisen sektorin maksujen suorittamista yksityisen sektorin toimeksisaajille on seurattava, analysoitava ja arvioitava säännöllisesti paitsi kansallisten ohjelmien ja uudistusten pohjalta myös siten, että työmarkkinaosapuolet ja kauppakamarien edustajat osallistuvat laajemmin vaikutustenarviointiin sekä alku- ja loppupään arviointiprosessiin.

4.6 Työmarkkinaosapuolilla ja kauppakamareilla voi olla tärkeä rooli kehitettäessä soveltuvia välineitä koulutuksen tarjoamiseksi koko yhteiskunnalle finanssiasioista, -välineistä ja muista finanssiosaamista edistävistä menettelyistä, sillä ne tuntevat paremmin omien alojensa tarpeet ja puutteet.

Bryssel 17. tammikuuta 2024.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea
Puheenjohtaja

Oliver RÖPKE